

بررسی اصول طراحی اقلیمی معماری شهر مشهد بر اساس معماری پایدار

مرورید کاگوپور¹، آتنا کچوئی²، مه تا دینبلی³

1- مدرس دانشگاه آزاد اسلامی، گروه معماری، دانش آموخته ی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب
Morvarid.kagooipour2012@yahoo.com

2- دانشجوی کاردانی نقشه کشی معماری، دانشگاه آزاد اسلامی سما واحد شریعتی تهران-ایران
Atena.hm79@gmail.com

3- دانشجوی کاردانی نقشه کشی معماری، دانشگاه آزاد اسلامی سما واحد شریعتی تهران-ایران
Mahta.soroush@gmail.com

چکیده

واژه معماری پایدار، معماری سبز و... دارای مفهوم یکسان و دارای یک هدف مشترک هستند و بر معماری همساز با محیط زیست دلالت دارند. هدف این معماری ایجاد تعادلی پایدار و سازمان یافته بین طبیعت، موجودات زنده و محیط مصنوع است. معماری پایدار نوعی معماری است به طور عام برای زندگی و موجودیت آن احترام قائل می شود. بازگشت انسان به طبیعت، همسازی با اقلیم و محیط و معماری پایدار یکی از موضوع های مهمی است که امروزه در طراحی محیط های مسکونی انسانی مطرح است. بدین ترتیب شناخت و استفاده از قابلیت های نهفته در اقلیم برای تنظیم شرایط آسایش محیطی در فضاهای سکونت دایم و نیمه دایم و همچنین در فضاهای پیرامون ساختمان ها مورد توجه بیشتر معماران، طراحان شهری و سازندگان که در اوایل دوره مدرن به کاربرد عوامل اقلیمی توجه ناچیزی میکردند قرار گرفته است. این پژوهش در جهت شناخت اقلیم خاص مشهد و ارائه برخی راهکارهای معماری همساز با اقلیم در شهر مشهد انجام شده است. با توجه به اطلاعات و داده های آماری در شهر مشهد 8 ماه از سال دما زیر منطقه آسایش و 3 ماه از سال دما بالاتر از دمای آسایش می باشد و تنها در یک ماه از سال در اواسط اردیبهشت و اوایل خرداد دما در محدوده آسایش می باشد که نشان دهنده چند اقلیمی بودن این شهر می باشد.

واژه های کلیدی: طراحی اقلیمی، شهر مشهد، معماری پایدار

1- مقدمه

امروزه نقش و جایگاه معماری به عنوان یکی از اصول مهم در هر جامعه می باشد افزایش جمعیت و گسترش روز افزون شهرها سبب افزایش نیاز به منابع طبیعی و همچنین موجب از بین رفتن منابع طبیعی گردیده است در این میان سهم کلان شهرها نسبت به سایر مناطق که از تجمع انسانی کمتری برخوردارند، بارتر می باشد. از آنجایی که کلان شهر مشهد به لحاظ قرار گرفتن بارگاه ملکوتی امام هشتم (ع) مورد توجه عام و خاص می باشد، بنابر این مطالعه در پیش رو با هدف تاثیر طراحی اقلیمی در حفری منابع انرژی انجام گرفت. برای این منظور پس از بررسی های میدانی و مطالعه روی نقشه ها و وضعیت کنونی معماری شهر مشهد، همچنین اطلاعات بدست آمده از ایستگاه های هواشناسی در یک دوره 12 ساله استخراج گردید. که نتایج حاصل از بررسی داده ها نشان میدهد با توجه به اقلیم سرد و خشک مشهد جهت استفاد بهینه انرژی بهتر است نوع پلان، متراکم و فشرده باشد، مصالحی از نوع آجر و بتن با ظرفیت حرارتی بالا و مقاوم در برابر رطوبت، جهت قرارگیری 25 شرقی تا 35 جنوب شرقی، نوع بام مسطح، گسترش پلان در جهت محور شرقی-غربی، دیوارهای ضخیم، پنجره های کوچک